

رهفتاری شهرانگیزی

پۆلی دووهم

دهروونزانی گهشه

مامۆستای بابهت

م.ی چۆمان صباح سعید

ئامما نجه كانى ئەم وانە يە

تىگە يىشتن ئە رەفتارى شەرانگىزى

ش—يوازە كانى گوزارشت كردن ئە شەرانگىزى

ئەو ھۆكارانەى دەبىتتە ھۆى رەفتارى شەرانگىزى

شـــــــیوازەکانی گوزارشت کردن له شه پانگیزی

1- شـــــــیوازی راسته وخۆ:

به شیوهی لیدان یا گهزیا هه لکوتانه سه رشت و مهکی کهسانی تر

2- شیوازی ناراسته وخۆ:

وهک ئه نجامدانی دزی یا درۆکردن یا راکردن له مال

نەو ھۆكارانەى دەبىتتە ھۆى رەفتارى شەرانگىزى

1- لاساىى كردنەوہ (Imitation)

وہك نغونہ لہ تاقيكردنەوہ كەى بانډورا (Bandura, A. , 1973) دا بەديار كەوت، كە ھەلسا بە ھەلبژاردنى (50) منډال و دابەشيانى كرد بە سەر (25) كەس كە گروپى تاقيكارى بوون و (25) كەسى ديكەش كە گروپى جيگىربون.

- پيشاندانى فليمىكى شەرانگىزى بۆ گروپى تاقيكارى و بە ھەمان شىوہ فليمىكى ئاساى پيشانى گروپى جيگىردا .
- پاشان برديانى بۆ ھۆلىكى ياريكردن.

- منډالانى گروپى تاقيكارى ريژەيەكى بەرزترلە شەرەنگىزيان پيشانداوہ و زۆريك لہ يارپەكانيان شكاندو زۆرتر لاساىى پالەوانى فيلمەكەيان دەكردەوہ

ئەو ھۆكۈرانەى دەبىتتە ھۆى رەفتارى شەرانگىزى

2 - ژىنگەى شەرانگىزى (Aggressive environment)

بە دىار كەوتوو ھە ژىنگەى رىگا نادات مەگەر بەرپژەىە كى كەم نەبىت، لەئازادى و ھەلى يارى تىدا كەمە دەبىتە ھۆى زياد بوونى شەرانگىزى

ئەو ھۆكۈمرانلارنى دەپيۋتتە ھۆي رەفتارى شەپرانگىزى

3- رەگەز (Gender)

ئەوھتا كچان ھەست بە پلەيەكى بەرزى مەملانى دەكەن لە بارەي شەپرانگىزىوھ
چونكە ئەم رەفتارە ناگونجى لە گەل رەفتارى مېيەتى، بە پېچەوانەوھ كوران ،،،

ئەو ھۆكۈمرانەي دەبىيەتە ھۆي رەفتارى شەرانگىزى

4- ھەستىكردن بەكەم و كورتى (A Sense of inferiority)

حالىتى جەستەي لە لاي مىندال ھۆكارىكە بۆ شەرانگىزى، بۆيە ھەر كەم و كورتىك لە لاي دەبىيەتە ھۆي لاوازبونى توانستى مىندال بۆ كۆنترۆل كىردنى ئەو ھەلئويستەي كە بەرەنگارى دەبىيەتەو، بۆيە زۆر ھەلدەچى

ئەو ھۆكۈمرانەى دەبىتتە ھۆى رەفتارى شەرانگىزى

5 - ئامرازەكان وھەئوىستى كۆمەلايەتى (Social attitude)

ئەو مندالەى كە دوچارى سزاي توند دەبىتتەوھ لە سەر شەرانگىزى لە ناو خىزاندا، رەنگە ولامدانەوھى شەرانگىزىان ھەبىت لەو ھەئوىستانەى كە لىبوردەبى تىادايە وەك يارى كردن بە بوكلە

نەو ھۆكارانەى دەبىتتە ھۆى رەفتارى شەرانگىزى

6-ھاندان وچاوپوشى كىردنى باوان بەرامبەر بەم رەفتارە :

رەنگە ھاندان جۆرىك بىت لە رەفتار لە لای باوانەو ھۆكارىك بىت لە ھۆكارەكانى شەرانگىزى، جارەنگە ھەندىك لە باوان وای بۆ بچن كە رەفتارە شەرانگىزىەكانى مندال پىويست بىت بۆ سەر كەوتنى لە ژياندا

